

kan give. Dette Udvalg henvendte sig foruden til de øvrige danske Industrier og saa til Rastrup Glasværk med Opfordring til at træde i Forbindelse med Udvalget og give dette de fornødne Oplysninger, for at det derefter kunde tage sig af denne Industris Sag. Ærede Medlemmer ville kende det. Ærede Medlemmer, hvortil jeg siger, af en Meddelelse, som, saavidt jeg ved, er tilgaaet Rigsdagen. Det private Toldudvalg fik imidlertid det Svar fra Rastrup Glasværks Bestyrelse: Vi kunne ikke opfylde Udvalgets Ønske, fordi vi ere traadte i Forbindelse med den officielle Toldkommission og have givet denne meget udførlige og fuldstændig aabenhjertige Oplysninger — saa aabenhjertige, som vi ikke vilde have givet til nogen som helst anden end til denne officielle Kommission. — Og man kan jo godt forstaa, at Forretningsfolk have forskelligt, som de ikke ønske, at hele den øvrige Forretningsverden skal vide. — Bestyrelsen sagde altsaa, at den havde henvendt sig til den officielle Toldkommission under Forudsætning af dens fuldstændige Diskretion, og at den havde givet Kommissionen saa nøjagtige og aabenhjertige Oplysninger just under Forudsætning af denne Diskretion. Jeg har i Dag forhørt mig hos Direktionen for Rastrup Glasværk, og jeg har fra denne faaet det Svar, at den ikke har uddelt et eneste Eksemplar af Beretningen til nogen som helst anden end Toldkommissionens Medlemmer og kun under den fuldstændigste Diskretion, samt at det i høj Grad forbausede Direktionen, at denne Diskretion aabenbart var brudt. Jeg nævner dette for at paaanke, at det kan ske, at der gennem et Medlems Mund her i Salen kan fremkomme Udtalelser, som ikke synes at kunne være fremkomne uden ved et Tillidsbrud fra Medlemmer af den officielt nedsatte Kommission. Jeg antager, at det ærede Medlem, naar han kender dette Forhold, vil beklage, at han har været Organ for en saadan Tillidskrænkelse, som dette er.

Det sidste Punkt, jeg saa skal gaa til, og hvor jeg vil være noget mere vidtløftig, er Gardinindustrien. Denne Industris Forhold har det ærede Medlem jo bestæftiget sig med paa forskellige offentlige Møder, og han er jo ogsaa ganske lærlig talset dertil som Ejer eller Medindehaver af den ene af de 2 Gardinfabrikker, som eksistere her i Landet. Det ærede Medlem har draget denne Industri frem paa et af de Møder, han har holdt sammen med Repræsentanter for det danske Landbrug, nemlig paa de samvirkende sjællandske Landbosforeningers Delegeretmøde her i Kjøbenhavn den 26de November 1892. Der nævnte det ærede

Medlem Gardinindustrien som en Industri, der var et Paradigma paa, hvad han med et stærkt Ord kaldte „Korruptionssystemet“. Det ærede Medlem forklarede, hvor skamneligt denne Industri udbyttede baade Statskassen og Landets Befolkning; han oplyste, idet han stærkt paaberaabte sig sin Sagskundskaab, at i Aaret 1888, før disse Gardinfabrikker vare anlagte, havde Statskassen efter Statens egen officielle Statistik en Toldindtægt af 258,000 Kr., men i 1891, efter at den ene af disse Fabrikker havde eksisteret i et Aar, medens den anden nyelig var dannet, var Beløbet, ligeledes efter Statens egen officielle Statistik, gaaet ned til 25,000 Kr.; saaledes havde Staten altsaa haft en Nedgang af 233,000 Kroner, altsaa noget over $\frac{1}{4}$ Million, hvilket Beløb samme Industri hvert Aar berøvede Statskassen. Det ærede Medlem skildrede med stærke Farver denne kolossale Indtægtsnedgang for Statskassen, idet han samtidig erklærede, at den gif fra Statskassen direkte i Fabrikanternes Lomme — og i den sidste Henseende er det ærede Medlem jo særlig kompetent, da han er en af disse Fabrikanter og maa vide, hvor meget af den omtalte Indtægt der er gaaet i hans Lomme. Jeg skal med Hensyn til disse Tal tillade mig at give nogle Oplysninger, idet jeg gentagende fremhæver, at det var meget stærkt, det ærede Medlem den Gang understregede disse Tal, og at han paa dem byggede et meget hæftigt Opraab til en Klassekamp, idet han opfordrede Landbruget til at rejse sig imod Industrien; han sagde ved den Lejlighed: „De anførte Eksempler ere ikke Undtagelser, men det er en Undtagelse, at Mænd, der selv ere inde i Hemmeligheden, offentlig afløre den.“ Saa højtideligt gif det hele for sig som en Udføring, og det ærede Medlem sluttede med at lægge Landbruget denne Sætning i Munden, som er trykt med fede Typer i det officielle Referat af hans Foredrag: „Vi vil ikke længere være Malleko for alle af Toldloven udklættede insolvente Virksomheder.“ Nu vil jeg sige, at det at rette et saadant Angreb selvsjølgelig er berettiget, naar der er Grund til det, men jeg tror, at man her i denne Sal, hvor jeg forleden hørte, at Fraser og Demonstrationer og Løse Paaastande ikke have Kurs, vil give mig Ret i, at et saadant Angreb først og fremmest maa være baseret paa Fakta, og ganske lærlig maa det forlanges af den, der melder sig som speciel sagkyndig paa et Omraade, at naar han fremkommer med et saadant Angreb, saa skal dets Grundlag være rigtigt. Men nu forholder det sig saaledes,